

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.пс.н. Ирина Любенова Зиновиева,
Софийски университет „Св. Климент Охридски“
за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“
по професионално направление 3.2. Психология,
БФ, департамент „Когнитивна наука и психология“ в НБУ,
обявен в ДВ бр. 35/02.05.2017 г.
с кандидат гл. ас. д-р Георги Илиев Петков

I. Образование и научна степен на кандидата

Георги Илиев Петков е завършил висшето си образование по математика в СУ „Св. Климент Охридски“ с магистърска степен, след което получава и втора магистърска степен след успешно приключване на програмата по когнитивна наука в Нов български университет. Започва научното си развитие в департамента по когнитивна наука и психология на Нов български университет, където през 2005 година получава степен доктор по когнитивна наука на Нов български университет, а през 2009 година и доктор по професионално направление „Психология“ с научна специалност „Обща психология“.

II. Изследователска дейност и резултати

1. Оценка на приносите в приложените публикации, направени след назначаването на академичната длъжност „гл. асистент“

За периода след назначаването на академичната длъжност „гл. асистент“ д-р Петков има 13 публикации в рецензирани научни издания. Всички те са на английски език. Представена е и една монография на български език, която ще бъде анализирана отделно.

От анализа на публикациите личи, че *д-р Георги Петков е утвърден учен с международно признание*. Прави впечатление, че той е регулярен участник във високо селективните ежегодни конгреси на престижната международна научна организация Общество по когнитивна наука, като през последните 6 години има 5 участия. Неговите доклади са публикувани в съответните сборници (Proceedings) под научната редакция на водещи учени в областта на когнитивната наука в световен мащаб.

Освен това има статия, публикувана в списание *Folia Medica*, което за 2014 година има импакт фактор 0,8, други статии са в сборници, публикувани от международно признати издателства като Cambridge Scholar Publishing, Lambert Academic Publishing, Universitätsverlag der TU Berlin.

Тематиката на изследванията е предимно в областта на когнитивната психология, но със широк спектър от проблеми. Основно са изучавани зрението като активен процес на

генериране и проверка на хипотези, конструктивната памет, ролята на механизма на структурно съпоставяне върху социалното познание, по-специално разбирането на намеренията и емоциите на другите хора, усвояването и развитието на езика. Всяка от статиите има приносни моменти. Ще посоча само някои от тях, илюстриращи различни направления от изследователската програма.

В част от изследванията се търсят нови гледни точки върху известни научни проблеми. В други се търсят емпирични доказателства за разрешаване на спорни въпроси, известни в литературата. Пример за последното е провеждането на експеримент, който допринася за разбирането на резултатите получени от Флърсберг и Бородицки (2011). В своето класическо изследване Шепард и Мецлер (Sheppard and Metzler, 1971) демонстрират, че скоростта на менталната ротация е линейно пропорционална на ъгъла, по който обектите трябва да се въртят. Въпреки това, Флърсберг и Бородицки (Flusberg & Boroditsky, 2011) предполагат, че в зависимост от инструкциите различни процеси участват в задачата за менталната ротация. В проведения от д-р Петков и колеги експеримент се потвърждава хипотезата, че различни стратегии, не различни процеси, стоят в основата на резултатите на Флърсберг и Бородицки (2011). Темата е доста специализирана, но тя подкрепя по-общата гледна точка, че тялото участва в човешкото познание. Изучаването на въздействието на тялото върху съзнанието може да допринесе за планирането на обучението по математика и решаването на задачи от естествените науки както в средното, така и във висшето образование.

Кандидатът е съавтор и на модел, ревизиращ класическия модел на Додж (Dodge, 2006) за развитието на склонността към приписването на вражбени намерения (Hostile attributional bias -НАВ) и връзката му с агресивното поведение. Според този модел агресивният отговор на провокативна ситуация е функция на приписването на враждебно намерение на предполагаемия провокатор и поне в ранния живот агресивните реакции и враждебните атрибуции са автоматичен отговор на интерпретираните като заплашващи или разочароващи събития. В своята ревизия авторите твърдят, че и двете предположения са проблематични. В предложения алтернативен модел д-р Петков и колеги показват, че НАВ е само една възможна причинна структура, но не е единствената причинна структура, която може да доведе до агресивен отговор. Факторите, които влияят в случая, са съществуващите знания, непосредствената околна среда, телесните функции и опосредстващата роля на тези фактори върху когнитивните процеси. Преработеният модел обяснява по-добре някои констатации, с които оригиналният модел на Dodge не може да се справи, както и защо при определени условия връзката между НАВ и агресията изчезва.

Интересна е и работата по проблеми, свързани с ролята на тялото и начина, по който то може да поставя изпитания при усвояването на езика. За целта се изследват деца със синдром на Даун. Според техните родители, децата със синдром на Даун разбират и използват по-добре думи, които включват трудни за тях действия. Докато правят трудните

за тях движения на тялото, децата научават по-добре думите за тези движения и думите за обектите, които обикновено са свързани с тези движения. Думите, които са свързани с евентуален дисбаланс на тялото, се оценяват като по-добре разбрани и по-добре използвани от деца с този синдром. Като се има предвид, че запазването на равновесието на тялото им е обикновено трудна моторна задача за тези деца, резултатът е в подкрепа на хипотезата, че ограниченията на тялото могат да доведат до систематични вариации в научаването на езика.

Като количество и качество представените 13 публикации по съвкупност са достатъчни за хабилизация. Това се потвърждава и от справката за цитиранията.

2. Цитиране от други автори

От справката на библиотеката на НБУ под номер **СА-7-2017** за анализа на цитиранията на публикации с автор Георги Илиев Петков са установени общо 157 отделни позовавания на публикации от автора. От тях **80 са независими цитирания** и 77 автоцитирания.

Специално внимание привлича статията Kokinov, B., G. Petkov and N. Petrova. Context - Sensitivity of Human Memory: Episode Connectivity and its Influence on Memory Reconstruction. In: *CONTEXT 2007, LNAI 4635*. Berlin Heidelberg: Springer –Verlag, 2007, pp. 317 – 329 с 13 независими цитирания в авторитетни издания.

Това е свидетелство за солидно международно признание за приноса на кандидата в науката.

3. Оценка на монографичния труд

Представеният монографичен труд представлява обобщение на голямата част от научните приноси на автора, които са публикувани в престижни международни издания.

Заедно с това монографията е и опит да се направи цялостно описание на човешкото познание в областта на зрението, социалните взаимоотношения, емоциите, вземането на решения, езика от конструктивистката перспектива в когнитивната психология – нещо, което не е правено досега в България.

Интересът не само на научната общност, но и на широката общественост към такъв тип знание е доста висок. За да отговори на този интерес и да облекчи труда на студентите при усвояването на материала, трудът съчетава научната проблематика с популярното изложение на психологическите знания, което води и до избора на заглавието „Огледала в нощта“. Книгата съдържа и особени илюстрации на най-абстрактните идеи, а именно художествени разказчета в края на всяка глава, което повишава четивността и може да бъде атрактивно за младия читател, свикнал на непрекъснат поток от илюстративност в социалните мрежи.

Книгата ще спечели от едно по-добро структуриране: по-ясно обосноваване на необходимостта от съответните части, въведения за това какво да се очаква в следващата част от текста, обобщения в края на глави и части от книгата.

4. Оценка на резултатите от участие в изследователски и творчески проекти и приложение на получените резултати в практиката

Кандидатът е ръководител на два проекта, финансирани от Европейския офис за изследвания по аеронавтика (The European Office of Aerospace Research & Development – EOARD), единият е успешно приключен, другият продължава в момента. Фактът, че финансиращата организация е приела нов проект след приключването на предишния, свидетелства за значимостта на постигнатите резултати в първия проект, както и за възможностите за практическа реализация в аеронавтика.

Освен това, за периода 2004-2008 година кандидатът е бил участник в още 3 международни изследователски проекта, финансирани от Шестата рамкова програма на Европейския съюз – и трите в областта на когнитивната наука.

II. Учебна и преподавателска дейност

1. Аудиторна и извън-аудиторна заетост, работа в електронния обучителен модул "MOODLE – НБУ", осигуряване на студентски практики и стажове, работа със студенти.

От данните, представени за конкурса, може да се заключи, че кандидатът има изпълнена норма за учебна заетост и често надхвърля изискваната норма. Кандидатът е предоставил в електронната платформа курсовете, които води, заедно със слайдовете от Power Point презентациите си и допълнителни статии, с които да разшири познанията на студентите по съответната тематика. Той използва широко и текущата оценка като форма на проверяване на знанията. За всеки от курсовете, които води, дава поне по две възможности за получаване на текущи оценки. Използват се разнообразни форми за текущо оценяване: тест, практическа разработка и експериментално изследване.

От данните в Приложение 9 личи, че гл. ас. Георги Петков е научен ръководител или научен консултант на 2 магистърски тези – една към програма „Когнитивна наука“ и една към програма „Психология на развитието, 16 бакалавърски тези и 14 емпирични разработки на студенти от бакалавърска програма „Психология“. Оценките на предадените от студентите разработки са много високи.

Има публикации, в които студенти са съавтори на статии, описващи съвместните изследвания с кандидата, като три са в международни конференции, две от тях са публикувани в престижните *Proceedings of the Annual Cognitive Science Conference*.

2. Оценки от анкетите на студентите

От представените за конкурса документи става ясно, че от 2010 г. до днес средната оценка от анкетите на студентите за всеки от курсовете, водени от гл. ас. д-р Георги Илиев

Петков е била винаги над 4. Това свидетелства за висока удовлетвореност на студентите от качеството на преподаването.

III. Административна и обществена дейност

1. Участие в колективни органи на управление на НБУ

През периода 2009-2012 година гл. ас. д-р Георги Илиев Петков е директор на програма в бакалавърската програма по психология. Участва активно в департаментните съвети. Многократно е член на комисии за защиты на магистърски и бакалавърски тези и емпирични разработки.

2. Обществена активност

Изнасял е множество доклади с резултати от изследвания на семинара на департамента, както и на зимната школа по когнитивна наука. Участвал е и в общоуниверситетски конференции, организирани в НБУ.

IV. Мнения и бележки по дейността и постиженията на кандидата

Гл. ас. д-р Георги Илиев Петков е ерудиран специалист в областта на психологията, особено когнитивната психология. Преподава и основни психологически дисциплини като психологически измервания и статистически методи за обработка на данни в психологическите изследвания. Тематиката на публикациите е в пълно съответствие с тематиката на обявения конкурс. Същото се отнася и до тематиката на научните проекти, в които кандидатът е ръководител и участник. Научната и педагогическа дейност на кандидата удовлетворяват изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото приложение, както и на съответния Правилник на Нов български университет.

Заклучение

Всичко това ми дава основание с убеденост в научните и педагогически достойнства на гл. ас. д-р Георги Илиев Петков да подкрепя неговата кандидатура за заемане на обявената в настоящия конкурс длъжност за „доцент“ по професионално направление 3.2. Психология, БФ, департамент „Когнитивна наука и психология“ в НБУ и да предложи допускането му до избор от академичен съвет.

Дата: 13 септември 2017 г.

Подпис:

(проф. д.пс.н. Ирина Зиновиева)